

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Homini exteriori, interioriq[ue] reformando, quænam sint necessaria, & tyroni qui libri legendi: orationis mentalis quanta vtilitas. Epist. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

dis murmure & incunctanter facias. Ita tu habebis pacem, & ille erga te habebit charitatem. Melius est vt tu illi, quam ille tibi obediat. Ignauus mercator est, qui alteri lucrum ostendit, & ipse negligit. Sic tu fili quantum potes mereri, aut proficere in virtute, non negligas.

Nullum librum legas prorsus, nisi consultum à priore aut magistro, & ea quæ legis secundum interpretationem & moderationem eorum discas intelligere. Idem facias in cæteris rebus, vt nihil ex proprio, sed superiorum consilio cuncta facias.

Offensus vt
sit recon-
ciliandus.

Si aliquem per te offensum intelligis, ad petitionem veniæ te humiliter & fratrem iratum reconcilies. Si quispiam reprehenderit te, humiliter respondeas dicendo culpam tuam, & quod libenter te vis emendare. Si tamen aliquis reprehenderet te de obseruantia, obedientia, disciplina, quam fortassis non omnes æque seruarent, noli contendere, sed consule priorem aut magistrum tuum quid faciendum sit, an pro aliorum pace aliquid dimittendum sit quod bonum est, ne singularis appareas. Si consuluerint à bono non desistendum (puta quia debet ita fieri) acquiesce illis etiã si derisum vel displicentiam propterea sustineres: quia duplicem ita faciendo mereberis coronam, pro bono opere vnã, alteram quia aliquid aduersi propter Deum, hoc est propter virtutem, sustines. Dabit etiam Dominus, vt contradicentes postea ædificentur, & vel inuiti probabunt bonum.

Singularitas
quamam vi-
tandã sit.

Alia singularitas est in his, quæ non oportet: & illa est vitanda in publico. Hæc sufficiunt rudimenta pro initio spiritualis vitæ. Cætera post hæc ex lectione libellorum deuotorum: præcipuè autem ex eruditione patris Prioris & magistri tui discas.

Moneo te postremò fili charissime, & per misericordiam Domini nostri Iesu Christi obsecro, vt ita simplicem, tractabilem, humilem, resignatum, obedientem, deuotum, pacificum, obsequiosum, & in officio diuino strenuum te exhibeas, vt Deo honor, animæ tuæ salus, fratribus consolatio, mihi deus gaudium sit, non verecundia in Domino nostro Iesu Christo, Vale.

Homini exteriori, interiori, reformando quamam sint necessaria. Lectio tyroni commoda quam sit accommodata, libri auctores que quamam illi sint frequentandi, lectio- nis quis debeat fore scopus: orationis mentalis quanta utilitas necessitas, sit.

Epistola XI.

F. IOANNES IVSTVS LANSPERGIUS CARTHVS.

Dilecto filio suo Godefrido, nouitio feruentet incipere, strenuè conari, felicitèrque consummare.

Exteriori at-
que interiori
homini re-
formando
quæ sint ne-
cessaria.
Lectio quam
sit utilis.

Fili Dilecte quemadmodum circa hominis exterioris custodiam necessaria sunt, quam utilia silentium & solitudo: ita circa interiorem ad superna euehendum, oportet summopere, vt lectio, præsertim in principio conuersionis, & oratio mentalis, seu meditatio assint. Lectio, vt discas quid vera sit virtus, quodue vitium: quid denique agendum, quo tendendum, vbiue finiendum sit, quomodoque quodcumque egeris, in Deum sit ordinandum. Præterea necessaria est, vt discas Dei beneplacitum, quidque honestum, quidve turpe, aut illicitum sit. postremo, ad hoc

hoc necessaria lectio est, ut ea quæ didiceris Deo accepta, eadem etiam suadeat faciatq; tibi lectio commendata, administret compunctionem, deuotionem excitet, promoueat, inflammetq; affectionem.

Eam ob rem hi tibi sunt libri necessarii, non qui eloquentiam, sed qui deuotionis silentium doceant. Hi, inquam, libri tibi sunt necessarii, qui tibi vitia & infirmitates tuas ostendant, qui tentationum & demonum fraudes aperiant, qui denique remedia doceant, atque modum viuendi. Hi etiam libri sunt necessarii, qui beneficia Creatoris & Redemptoris tui tibi ostendant, qui ad amorem stimulent, qui deuotionem excitent & ad extremum, qui mundi fastidium Deiq; amorem prouocent.

Qui libri
sunt nouo
Christi ty-
roni legendi

Itaque fili, nihil tibi iam, quando monasterium, imò quando eremum intrasti, commune sit cum eorum studijs, qui hoc etiam tempore linguis discendis in solitudine vacant, nec ijs qui Philosophorum argumenta aut Theologorum quaestiones nodosas peruestigant. Tu ea quære, ea lege, ea tibi commenda, quæ te faciant lecta meliorem. Cura ut ex deuotorum libris ediscas, non tam quomodo describatur, sed quid sit & quomodo sentiatur, quomodo denique comparetur compunctio, Dei amor, odium peccati, & studium virtutis. Lege eos libros, ex quorum lectione castior, timorator, discretior, prudentior, erga Deum, affectuosior, hoc est, deuotior inueniaris.

Quæ studia
parum con-
ueniant mo-
nacho.

Nihil quo tibi aut nomina aut verba scientiæ arroges, legendum in manus sumas. Nihil tibi commendes, quo alius doctior videaris. Solum Dei amor, & interdum proximi (si consulendum sit ei, aut instruendus) te ad lectionem inuitet.

Ad lectionē
quid inuita-
re nos de-
beat.

Delectatio in legendo, aut in libris fit tibi casta, ut non lectio propter scientiam te delectet (quod curiositatis, & sensuale est vitium) sed quia te ad Dei amorem tuisq; sanctum odium prouocat.

Sine ut alij varia, raræq; ex lectione sua citent, ut omnium studiosissimi doctiq; maximè videantur. Tu Deum discere, Deum desiderare, Deum quære. Tu lege potius, ut intus sis in anima illuminatus, quo timeas Deum, paucas ad huius offensam, sollicitus sis ne quicquam agas aut negligas, quo offendas illum, nihil denique prætermittas, quo maiorem tibi eiusdem gratiam conciliare potuisses.

Hoc sit studium tuum, hæc scientia tua, omni hora & momento scire, amareq; quo beneplacitum sit Deo affici præterea virtuti, vitia odire, & in Dei beneplacita strenuissimè te extendere. Itaque libros qui te hæc doceant, qui suadeant, qui inuident quoque & trahant, lege.

Studium
monachi
quale esse
debeat.

Quæris, cuiusmodi illi libri sint? Thomam Kempis de Imitatione Christi, atque eiusdem similia opuscula semper in manibus habere totum enim interiore hominem informant suauiter ac quodam modo pungunt. Sunt item alij libri: Horologium æternæ sapientiæ, quod Amandus, ideinque Henricus Subordinis Prædicatorum composuit. Cuius quoque vita lecta plena compunctio est. Sunt D. Bonauenturæ multi libelli proficenti accommodati. Sunt Dionysij Carthusiensis Scala, Heptalogus: & in Tomis nonnulla inserta opuscula valdè vtilia. Item Vitæ & Collationes Sanctorum Patrum, Stimulus diuini amoris, Speculum spiritualium, Mapheus Vegius de

Libri legen-
di quoniam
conueniant
Christi ty-
roni.

perseuerantia: Directorium Herpij. Nonnulla denique ex D. Ioannis Rusbrochij: & quædam in tertia parte Ioannis Gersonis opuscula deuotioni & monastica eruditioni accommodata, lectu sunt utilia. Profectus religiosorum item, tam de exteriori, quam interiori homine, Alphabetum diuini amoris, Pharetra quoque diuini amoris cum Epistola Iesu Christi ad fidelem animam, valde congruunt, hisq; similia comperies multa. Liber quoque, qui dicitur Malogranatum. Item tractatus Augustini, præsertim in Psalterium, eiusque sermones optimi sunt. Pari modo dialogorum libri, atque in Iob D. Gregorij.

Circa vel ante sacerdotium lege Gabrielem Byel super Canonem Missæ. Vbi non solum Missæ canonem videbis illustratum, sed omnem ferè etiam scientiam sacerdoti necessariam pariter hauries. Inde leges opera Bernardi, & Speculum historiale Vincentij, vtpote sanctorum gesta obijciens ad compunctionem Familiarem quoque tibi habeas Summam aliquam vt vel Syluestrianam, vel Angelicam, ex qua dubia tua tibi resoluas circa ea, quæ sunt monacho necessaria: vt de confessionum audientia, horarum persolutione, de censuris, excommunicatione & irregularitate, & similibus, quæ oportet monachum non ignorare.

Et vt summam dicam. Quicquid legeris, eo animo legas, quia aut scitu est necessarium, aut quia compunctioni & deuotioni congruum. Itaque Dei gloriam in omnibus tibi finem constitue, ne semel quidè cogitans de te, quod ex studio doctior habearis, aut quod aliquod caducum, puta honorem, officium, opinionem, aliudve quo te ipsum quæras, intendas aut desideres. Nudè igitur, id est, ob hoc solum leges, vt proficias in Dei cognitione atque amore: vt quoque eius beneficia, eius monita consiliatq; ac beneplacita sint tibi manifesta: vt denique quid virtus, vel quid vitium sit, atque postremò, si opus fuerit, vt vel ex obedientia palam omnibus prædices aut secreto consilium salutare præbeas afflicto.

Cæterum familiarior tibi multò esse debet oratio, atque quam lectio suauior. vtpote cuius gratia lectio incumbis. Leges enim, vt ores. Idè inter legendum semper referas eleuesq; animum ad Deum, & in affectum, aut gratiarum actiones pro eius beneficijs, aut in supplicationem pro virtutibus aut donis, aut in gemitu pro tuis delictis & erratis prorumpas. Lectio tua sit cõfians & breuis, vt nõ ex cariositate, nec ceu fastidiosus, nũc ex hoc, tunc ex illo libro, & iam quidè in principio, paulò post in fine libri legas, sed certis temporibus, quibus à magis necessarijs vacare potes, vni alterive libro insistas, quousq; totum perlegeris. Non aut opus est, vt memoria commendes verba, sed eruditionem tibi imbibe atq; sententiã rerine. Potes etiã, idè consultum est, libellum tibi paratũ ex nuda papiro habere, vt vbi gratũ vtilene quid legeris, in tuum illum librũ quasi registrum signes: Verbi gratia, si quid de humilitate pulchri in Augustino in tractatibus super Psalteriũ, alibiue legeris, signa ad registrum tuum in titulo de humilitate, ad hoc parato, in hunc modũ: Augustinus hoc aut hoc in loco, quomodo sit comparanda humilitas tractat. Item Ioannes Chrysofomus in hoc libro de laude humilitatis, & in hoc folio seu capite. Item: Vide in illo libro de duplici humilitate, ibi aut ibi. Hoc itaque modo Locos communes tibi facies, singula commendatu digna assignando, vt quum tibi necessaria fuerint, scias reperire quæ olim legisse

recor-

Monachus
quæ ignora-
re nõ debeat.

Lectio
quis debeat
esse mona-
cho si opus.

Oratio quã
debeat Chri-
sti: vni fo-
re familiaris

Qua sit ra-
tio lectio-
ni vacandũ.

Loci com-
munes vt
sunt digere-
di.

D. VI
L. 6

recordaris: præsertim cum aliam ubi legeris, non habeas memoriam, nisi ex Locis tuis communibus. Hoc modo pariter in meditatione orationeue utaris, ut si quando affectuosum suauitque quid in modo petendi vel humiliandi occurrerit tibi oranti, signes illud ad libellum aptum, quia cras fortasse simili modo cupientem uti, tenebit obliuio, & induocio impedit ut nisi scripseris, non recuperes. Porro de oratione, quia occasio datur, dicendam orationem mentalem longè meliorem sola oratione vocali. Vocalis enim patitur distractionem, ut vnum ore loquens, aliud mente cogitem. Mentalis verò non admittit, quamdiu ipsa durat, distractionem. Nam si aliud admittit, iam oratio non est. Neque enim diuersa potest quis mente versare: sed vno intus recepto, mens illo occupata, aliud recipere non potest. Quod si reciperet, quod ibi ante versabatur, euanesceret. Pro mentali oratione potes aliorum libellos, orationes, & meditationes legere, mente tamè non ore leges, donec assuescas ex aliorum orandi modis, simulque ex teipso discas, utpote videns tuam indigentiam, infirmitatem atque impossibilitatem, ad Deum preces supplicationesque dirigere. Crede mi fili, si lectionis castus, simplex, deuotusque cultor, & si conscientia tua obseruator sedulus fueris, tam multa reperies tibi necessaria atque quia aliud non potes à Deo petenda, ut non sit opus tibi librum alienum circumferre, ex quo aliorum orationes legas: quia cor tuum proficendi item desiderium, emendandique studium tot ac tanta administrabunt petenda, ut tempus vix sufficiat pro illis petendis, quibus indies cognoscis te indigere, atque nondum tibi adesse, sed à Deo solo, non tamen intermittendo, conatum, industriam, laborem ac proprium studium, nec in eisdem etià sperando impetranda ac expetenda esse. Pro hac mentali iuuanda oratione, scripsi exercitia varia, & diuini amoris pharetram. Iuuat autem maximè ex vita Christi ob oculos mentis ponere atque in mente versari, quo orantis desiderium & instituat & exerceatur. De hoc poteris legere, quod seculari cuidam diuiti, sed Deo deuoto nuper scripsi. Ceterum quicquid in laudem mentalis orationis dicitur aut dici potest, intelligi ita debet, ut orationes debitas, puta ab Ecclesia institutas, ut sunt orationes pro penitentia in scriptis, orationes horæve Canonice, & huiusmodi alia, ad quæ status noster aut Ecclesia obligat, non mentaliter, sed vocaliter persoluamus. Vale fili, & Iesum tuumque matrem præ omnibus ama.

Is qui se tradidit monastico instituto, ut à Dei timore incipiat: quantoque studio & deuotione preces quas vocant horarias, persoluerit: quomodo beatissima V. Mariae gaudia venerat: quanto denique zelo solitudinem silentiumque excolere debeat.

Epistola XII.

F. IOANNES IVSTVS, LANSPERGIUS, CARTHVS.

Fratrì Petro nouello Christi tyroni pacem, gratiam, virtutumque quotidianum incrementum exoptat.

Primum ac præcipuum tibi sit fili, quod summopere est obseruandum, ut semper Deum timeas offendere: semper metuas, ne aliquid agas omissaue quo Dei gratiam amittas, quo minus gratiam Dei recipias,

P 3

quo

Mentalis oratio ut præstet vocali.

Orationem mentalem quid efficiat vel adiuuet.

Vide XV. meditationes in appendice ad Pharetram diuini amoris quæ inscripta est D. Hardearadt. Orationes debite ut sint vocaliter persoluedæ.

Timor Dei ut sit fundamentum loco assumentis